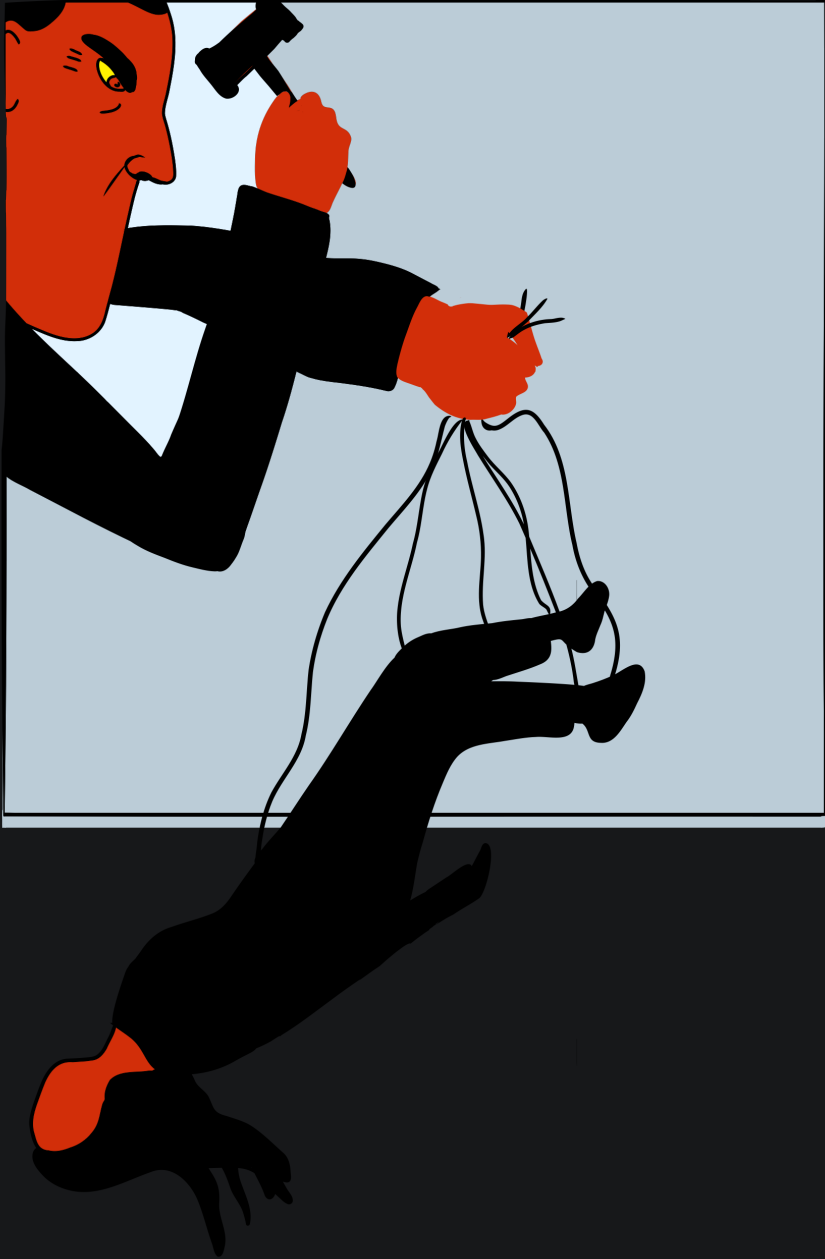

Türk Ceza Kanunu'nda Bazı Suçların Kadına Karşı İşlenmesi Hakkındaki Değişiklikler

Yusuf Emre Şerali

CDR
Center for
Democracy Research

Yayımlayan / Publisher
Demokrasi Araştırmaları Merkezi
Center for Democracy Research

Başkan / President
Kadir Yağız Çetin

Başkan Yardımcısı & İçerik Direktörü / Vice President & Content Director
Yusuf Emre Şerali

Araştırma Direktörü / Research Director
Arda Ozan Sirkeci

İdari Direktör / Managing Director
Selin Ongan

Ürün Direktörü / Product Director
Selen Öncüođlu

Proje Direktörü / Project Director
Görkem Savaşeri

Kreatif Direktör / Creative Director
Hilal Merve Yılmaz

“Devlet, korunması gerekenleri baskı ve şiddete karşı korumak ve toplumsal gücün her türlü kötüye kullanımına ve bu esnada şiddete dönüşmesine karşı mücadele etmek zorundadır. Şu halde Devlet, hak edene hak ettiğini vermek suretiyle toplumda adaleti gerçekleştirmekle yükümlüdür.”¹

Bu cümleler doğru bir amaca ulaşmak isteyen ancak amaca ulaşmak için kullanılan yolun ne kadar doğru olduğunun tartışılması gereken “Türk Ceza Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” gerekçesinde yer almaktadır. Söz konusu teklif Türk Ceza Kanunu’nda kadına ve sağlık çalışanlarına karşı şiddet temalı değişiklikler getirmektedir. Teklif 12 Mayıs 2022 tarihinde TBMM Genel Kurulunda kabul edilmiş, 27 Mayıs 2022 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. Bu yazıda teklifin kadına karşı şiddet temalı değişiklikleri hukuki açıdan incelenecek ve değerlendirilecektir.

Komisyon Görüşmeleri - Torba Yasa İtirazları² **Genel değerlendirme**

Kanun teklifinin komisyon görüşmeleri sırasında muhalefetin altını çizdiği hususlardan bazıları kanunun önemi dolayısıyla çok tartışmalıdır. İlk husus olarak komisyondaki çalışma ortamından bahsedilebilir.

Adalet komisyon raporu muhalefet şerhlerinde yer alan bilgiler ışığında, ülke gündeminde yıllardır yer alan kadına ve sağlıkçılara şiddet olaylarına yönelik çok önemli düzenlemelerin yapıldığı bu teklifin görüşmeleri 29 Mart 15.00’da başlamış ve 30 Mart 03.23’te bitmiştir. Bu derece önemli konular hakkında yalnızca 12 saat görüşülmüş ve alelacele AKP - MHP’li vekillerin oylarıyla komisyondan geçmiştir. Teklif üzerine teklif sahibi iktidar partisi kayda değer miktarda söz almamıştır.

Kesintisiz sayılabilecek 12 saatlik görüşme maratonu sırasında yalnızca 1.5 saat ara verilmiş ve aşırı derecede sağlıksız sayılabilecek bir çalışma ortamı sunulmuştur.

Muhalefet partilerinin temas ettiği bir başka konu ise iktidar partisinin yasa yapımında torba yasa tekniğinden vazgeçmemesidir. Muhalefet şerhlerinde yer alan bilgilere göre 27. Yasama döneminde TBMM Genel kurulunda oylanan 2914 maddenin 1811’i torba yasa tekniği kullanılarak yasalaşmıştır. Torba yasa tekniği, içerik anlamında birbirinden farklı konuların tek seferde yasalaşmasını sağladığı için kanun teklifi üzerinde hakimiyet sağlanmasını güçleştirmekte ve konular çok çeşitli olduğundan tek bir hayati madde ile ilgili olabilen ihtisas komisyonlarını devre dışı bırakmaktadır. Bu gibi sebeplerle sık tercih edilmemesi gereken bir tekniktir.

Bu hususlar dışında kanun teklifinin içeriği hakkında bazı kişisel değerlendirmeler yapmayı gerekli görmekteyim. Öncelikle teklif genel manada kadına karşı işlenen öldürme, yaralama, işkence, eziyet ve tehdit suçlarında cezaların ağırlaştırılması yoluna gitmektedir. Bu düzenlemelerle ilgili detaylar ilerleyen bölümlerde incelenecek olup bu kısımda yalnızca cezaların ağırlaştırılmasının vakalara olacak muhtemel etkisi değerlendirilecektir. Cezaların ağırlığının caydırıcılığa etkisi uzun yıllardır tartışılmalı bir konudur. Avrupa ülkelerinden bazıları ile Türkiye'yi hem cezaların ağırlığı hem suç oranları bakımından kıyas etmek bu konuda yol gösterici olacaktır.

Alman Ceza Kanunu'nun 212. maddesi kasten öldürmenin temel şekli için en az beş yıllık hapis cezası öngörmekte belirli ve çok ağır durumlarda müebbet hapis cezasına hükmedilebilmektedir. İtalyan Ceza Kanunu'nda öldürme suçunun basit hali için 21 yıl ile daha ağır bir ceza öngörülmüşse de müebbet hapis cezası yerine süreli hapis cezası tercih edilmiştir. Türk Ceza Kanunu'nda ise kasten öldürme suçunun cezası müebbet hapis cezası olarak öngörülmüş, nitelikli hallerin mevcudiyeti halinde ise ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası verileceği belirtilmiştir. Yaralama ve çocuğun cinsel istismarı suçları açısından da durum pek farklı değildir, örnekler çoğaltılabilir.³

Türkiye'de kasten öldürme suçunun cezasının Almanya ve İtalya'dan daha yüksek belirlenmiş olmasına rağmen UN-CTS 2018 verilerine göre 100.000 kişi başına düşen cinayet oranı Türkiye'de 2.59, Almanya'da 0.95, İtalya'da ise 0.57'dir.

Söz konusu istatistiklerden anlayabileceğimiz üzere yalnızca cezaları artırmanın, suç işlenmesini önleyeceğini öngörmek sağlıklı bir düşünce olmamaktadır. Yüksek ihtimalle kasten öldürme suçunu işleyecek kişi suçun cezasının ağırlığına dair bir bilgi sahibi değildir. Amiyane tabirle suçu işleyecek kişi elinde kanun metniyle birlikte suçun icrasına başlamamaktadır. Söz konusu düzenlemeler, toplumda kadına şiddet temalı bir farkındalık uyandırma çabası harcanmadan hazırlandığından ve toplumsal cinsiyet kavramının toplum tarafından tanınmasını engelleyecek politikalar üretildiğinden havada kalacaktır ve suç oranını azaltıcı bir etkisi olmayacaktır.

Eşitlik İlkesi Bağlamında Değerlendirmeler

Eşitlik ilkesi Anayasa'nın 10. maddesinde düzenlenmiştir. İlgili maddenin ilk iki fıkrası "*Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.*

Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağla-

makla yükümlüdür. Bu maksatla alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz”. şeklindedir.

İlk fıkrada cinsiyet temelli ayırım yapılamayacağı hükme bağlanmış, ikinci fıkrada ise pozitif ayrımcılığın eşitlik ilkesine aykırı olmayacağı belirtilmiştir.

Aşağıda incelenecek değişiklikler kanımca Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırıdır. Söz konusu değişiklik, sayılan suçların herhangi bir kişi tarafından herhangi bir sebeple bir kadına karşı işlenmesi halinde uygulanmasına yol açacaktır. Bir kadının bir kadına karşı öldürme suçunu işlemesi halinde de uygulanacağı sonucu değişikliğin güttüğü amaca aykırı bir sonuçtur. Salt cinsiyet göstererek bu konuda ayırma gitmek eşitlik ilkesine uygun değildir. Eşitlik ilkesinin zedelenmemesi adına söz konusu değişiklikler toplumsal cinsiyet eşitsizliği temeline oturtulmalıdır ve bu saik doğrultusunda işlenen suçlarda ağırlaştırıcı sebepler uygulanmalıdır.

Takdiri İndirim Değişikliği Hakkında Değerlendirmeler

Değişiklik teklifi gündeme sık sık gelen iyi hal indiriminde bazı noktaları da değiştirmektedir. Kadın cinayetlerine ilişkin duruşmalarda sıkça duyulan “takım elbise giydi, kravat taktı, indirim uygulandı” gibi ve benzeri haber başlıklarını engellemek adına böyle bir düzenleme yapılmak istendiyse de sakıncalı durumlara yol açabileceği aşağıda belirtilecektir. İlk değişiklik olarak Türk Ceza Kanunu'nun 62. Maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “sürecindeki davranışları” ibaresi “sürecindeki pişmanlığını gösteren davranışları” ibaresi ile değiştirilmiş, “gibi hususlar” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır. Bu değişiklik ile birlikte takdiri indirim nedenleri kanunda sayılan hususlar ile sınırlandırılmıştır.

Takdiri indirim, değişiklik ile birlikte pişmanlığa bağlanmıştır ancak pişmanlığın ölçütü belirlenmemiştir. Failin yalnızca pişman olduğunu beyan etmesi takdiri indirim uygulanması için yeterli olacak mıdır? Bu soruları daha detaylı inceleyebilmek için madde gerekçesini irdelememiz gerekmektedir.

Teklifin ilk maddesinin gerekçesinde pişmanlık hususu hakkında şu ifadeler yer almaktadır “*Takdiri indirim uygulanabilmesi bakımından Almanya, Avusturya ve İsviçre’de olduğu gibi Ülkemizde de failin fiilden sonraki ve yargılama sürecindeki pişmanlığına önem atfedilmektedir. Düzenleme uyarınca, failin fiilden sonraki ve yargılama sürecindeki davranışlarından, pişmanlık göstergesi sayılamayacak olanları, takdiri indirim nedeni olarak kabul edilmeyecektir. Başka bir deyişle, failin fiilden sonraki ve yargılama sürecindeki pişmanlığını samimi olarak göstermesi gerekmektedir.* Örneğin failin; fiilden

sonra ortaya çıkan zararı kendisinden beklenebilecek ölçüde gidermesi veya zararın büyümesini engellemek için ciddi çaba sarf etmesi, gerçeğin ortaya çıkarılmasına önemli ölçüde katkıda bulunması ya da olayın aydınlatılmasında aktif fayda sağlama gibi içten pişmanlığını gösteren davranışları, takdiri indirim nedeni olarak sayılabilecektir.”

Teklif gerekçesinde pişmanlık hususundaki ölçüt failin pişmanlığını samimi olarak göstermesi olarak belirtilmiştir ancak bu ölçüt ve devamındaki örnekler kadın cinayeti konusunda baz alınması adına yetersizdir. Teklif genel olarak kadın cinayetleri ve kadına karşı şiddet temalı değişikliklere yer verdiği için takdiri indirim konusunda da bu doğrultuda bir değişiklik yapılması beklenirdi.

Örnek olarak işlenen bir kadın cinayeti sonrasında failin pişman olduğunu beyan edip suçu işlediğini itiraf etmesi halinde, yukarıda kalın puntolarla yazılan örnekler dolayısıyla takdiri indirimden faydalanacak mıdır? Bu örneğe cevabımız evet ise cezadan kaçamayacak durumda bulunan fail amiyane tabirle suç üstüne yıkılan fail, takdiri indirimden faydalanmak için suçu üstlenecek midir? Bu değişiklikte beraber bahsedilen hukuki açıdan sağlıksız durumların yaşanması muhtemeldir. Kadına karşı şiddet konusunda daha etkili cezalar verebilmek adına yapılması gereken, kadına karşı işlenen suçlarda ve çocukların cinsel istismarı suçunda bu maddenin uygulanma kapsamını daraltmak olmalıyken geniş yorumlanabilir ve faile cezadan kaçış imkanı tanıyan bir düzenleme yapılmıştır.

İlgili madde üzerinde yapılan bir diğer değişiklik ise neden yapıldığını anlamanın çok güç olduğu ve yalnızca göstermelik yapılan bir değişikliktir. TCK m.62/2' ye eklenen “gerekçeleriyle” kelimesi ile birlikte takdiri indirim nedenlerinin artık(!) gerekçeli olarak karara yazılması zorunlu hale gelmiştir. Bu değişiklik yalnızca hukuk sisteminin sözde iyileştirilmesinin göze yansıtılma çabasından ibarettir. Zaten Anayasa m.141 ve Ceza Muhakemesi Kanunu m.34 dolayısıyla kararlar gerekçeli olmak zorundadır. Uygulamada takdiri indirim sebeplerine gerekçeler yazılmıyorsa bu yıllardır iktidar tarafından yetiştirilen hakimlerin, yıllardır iktidar tarafından yozlaştırılan hukuk fakültelerinde aldıkları eğitimin sorgulanmasını gerektirir. Bunu kanuna ekleyerek düzelmesini beklemek fazla iyimserlik olacaktır.

Hakimlerin ve eğitimlerinin eleştirilmesi gereken bir başka konu ise TCK m.62/2'ye eklenen “Ancak failin duruşmadaki mahkemeyi etkilemeye yönelik şekli tutum ve davranışları, takdiri indirim nedeni olarak dikkate alınmaz.” cümlesidir. Bu değişiklikten, failerin bu değişikliğe kadar mahkemeyi etkilemeye yönelik davranışlarının başarıya ulaştığını anlıyorsak Türk yargısının kimlerin elinde olduğunu tekrardan masaya yatırmamız gerekecektir. Hakim hukuka ve vicdanına uygun olarak karar vermelidir. Bu ekleme de göstermelik olarak yapılan değişikliklerden biridir.

Suç Tipleri Açısından Değerlendirmeler

a. Kasten Öldürme, Eziyet ve Tehdit Suçları bakımından

Sayılan suçların kadına karşı işlenmesi durumu, öldürme suçu bakımından nitelikli haller arasına eklenmiş, diğer suçlar bakımından ise verilecek cezanın alt sınırını yükseltmiştir.

Eşitlik ilkesi bağlamında da incelendiği üzere, düzenleme olumlu gözükmele birlikte amacına aykırı sonuçlar ortaya çıkarma potansiyeline sahiptir. Düzenlemelerin kanun metnine direkt olarak *“Kadına karşı işlenmesi halinde”* şeklinde eklenmesi yerine muhalefetin de önerdiği gibi *“toplumsal cinsiyet eşitsizliğinden kaynaklı olarak kadına karşı”* şeklinde değiştirilmesi daha uygun olacaktır.

Genel olarak *“kadına karşı işlenmesi”* şeklinde kanun metnine eklenen düzenlemeler sonucunda, bir kadının başka bir kadına karşı sayılı suçları işlemesi durumunda fail kadına bu hükümlerinin uygulanıp uygulanmaması düşüncesi zihnimizde belirlemektedir. Bu şekilde, amaçlanan duruma uygun olmayan bir sonucun ortaya çıkmaması adına değişikliğin toplumsal cinsiyet zeminine oturtulması gerekmektedir. Ek olarak teklifin daha kapsayıcı olması gerekmekte ve nefret suçları, ayrımcılık ile kadın dışındaki cinsiyet tanımlarının da kapsama alınması gerekmektedir.

b. Kasten Yaralama Suçu Bakımından

Kasten yaralama suçu için yapılacak değerlendirmelerde de diğer suçlar için söylediklerimizi tekrarlayabiliriz. Ayrı bir başlık altında incelenmesinin sebebi ise kadına şiddet temalı değişikliğin Türk Ceza Kanunu madde 86/3 içine ağırlaştırıcı sebep olarak alınmayıp 86/2’de kendisine *“Suçun kadına karşı işlenmesi hâlinde cezanın alt sınırı altı aydan az olamaz.”* şeklinde yer bulmasıdır.

Eğer maddenin üçüncü fıkrası içine suçun kadına karşı işlenmesi hali eklenseydi hem verilecek cezanın alt sınırı şu ankinden yüksek olacaktı hem de suç uzlaştırma kapsamı dışında kalacaktı. Kanun koyucunun suçun uzlaştırma kapsamı dışında kalmasını tercih etmediği alenen ortadadır. Çünkü aşağıda inceleneceği üzere aynı düzenlemede yer alan ısrarlı takip suçu, ceza kanununa bu değişiklikle birlikte eklendi ve uzlaştırma kapsamı dışında bırakılmıştır ancak yaralama suçunun kadına karşı işlenmesi durumu bilerek kapsam dışında bırakılmamıştır.

Uzlaştırma birçok açıdan tercih edilebilir bir yol olsa da kadına şiddet gibi hassas bir konunun uzlaştırma kapsamı dışında bırakılması gerekirdi. Mağdura yaşadığı şiddeti tekrardan hatırlatarak hatta mağduru faille yüz yüze getirerek sorunun çözülmesini beklemek hayli iyimser bir yaklaşımdır. Birçok kadının öldürülme aşamasına gelene kadar defalarca şiddete maruz kaldığını da unutmamak gerekmektedir.

c. İşkence Suçu Bakımından

İşkence suçunun diğer suçlardan ayrılmasının nedeni suçun yalnızca kamu görevlileri tarafından işlenebiliyor olmasıdır, bu suçun Türkiye'nin gündeminde 1980 darbesinden beri yoğunlukla var olması, ülke olarak insan haklarında açtığımız, hala kanayan bir yarayı yalnızca kadına karşı işlenmesini engellemeye çalışarak bu suç hakkında var olan mevcut durumun değişmeyeceğini bilmemiz gerekmektedir. Bununla birlikte durumu değiştirmeye hevesli bir iktidar da bulunmamaktadır.

İşkence suçu ile ilgili özellikle Ceza İnfaz Kurumlarında ve Gözaltında gerçekleşen işkencelerde ayrı bir parantez açmak gerektiğine inanmaktayım. Bu iki ortamda gerçekleşen işkence suçları nitelikli işkence başlığı altında ele alınmalı ve cezasının işkence sonucunda meydana gelen ölüm suçuna verilen müebbet hapis cezasından sonra verilen müebbet hapis cezası kadar olmasa da süreli hapis cezalarının üst sınırı olan 20 yıla yakın olması gerektiğini düşünmekteyim. Buna sebep olarak devletin mahkumları ve tutukluları cezalandırmak dışında onlara karşı koruma ve gözetim yükümlülüğü de mevcuttur. Tamamiyle devlet tarafından organize edilen ve personelinin tamamen devlete bağlı olduğu kurumlarda mahkumlara ve tutuklulara yapılan işkencenin herhangi bir izahati yoktur. Devlet, suç işlemiş bile olsa vatandaşına güvenli bir ortam ve kendi personeli tarafından şiddete uğramamasını sağlamak zorundadır.

Ayrıca yukarıda cezaların artmasının suç oranına etkisi konusunda cezanın ağırlığının bu konuda bir etkisi olmayacağını belirtmesine rağmen işkence suçu konusunda bu görüşe katılmamaktayım. İşkence suçu bir özgü suçtur yani yalnızca kamu görevlileri tarafından işlenebilmektedir. Devlet, personelinin, cezaların ağırlığı konusunda daha kolay bilgilendirebilir ve bundan çekinmesini sağlayabilir. Bu sebeple işkence suçunun cezasının artması ile özgü olmayan suçların cezasının artmasının farklı etkiler doğuracağını düşünmek mümkündür.

Sonuç olarak asıl amaç işkence suçunun kadına karşı işlenmesini azaltmak değil,

suçun insan onuruna aykırı bir suç olması ve yalnızca kamu görevlileri tarafından işlenebiliyor olması dolayısıyla suçun işlenme sayısının azaltılmasının hedeflenmesi gerektiğini düşünüyorum.

d. İsrarlı Takip Suçu Bakımından

İsrarlı takip kavramının ceza kanununda kendisine yer bulması olumlu bir gelişme olarak görülebilir ancak büyük eksiklikler barındırmaktadır.

İlk olarak suçun basit halinin cezası altı aydan iki yıla hapis cezası öngörmektedir. Nitelikli halinde bile suçun cezası bir yıldan üç yıla hapis cezası olarak düzenlenmiştir. Mevcut infaz kanunu dolayısıyla bu miktarların infazı cezasızlık yaratacak düzeyde olacaktır. Duruma çözüm olarak ceza sınırları artırılmakla beraber infaz kanunu bakımından suçun niteliğini adi suç olmaktan da uzaklaştırmak gerekmektedir. Bu suçun koşullu salıverilme oranı 1/2 yerine bazı suçlarda olduğu gibi 2/3 olarak belirlenebilir ancak oranın değiştiği durumda bile ceza alt ve üst sınırı artırılmalıdır aksi halde fail için cezasızlık durumu ortaya çıkacaktır.

İsrarlı takip düzenleme kapsamında uzlaştırma dışında bırakılmıştır. Bu olumlu bir düzenlemedir ancak yukarıda bahsedilen kadına karşı işlenen kasten yaralama suçunun da uzlaştırma dışında kalması gerekmektedir.

Bir başka husus olarak ısrarlı takip suçunun nitelikli halleri arasında bu suçun kadına karşı işlenmesi hali düzenlemede yer almamaktadır. Bu durum da düzenlemenin gösterilen amacına aykırıdır. Nitelikli hallerin arasında kadına karşı işlenmesinin sayılmaması kadınları bu suçun doğal mağduru olarak gösterip faillerin düşük cezalar ile cezalandırılmasına yol açacaktır.

Teklifte Eksik Görülenler Hakkında

a. Kişiyi Hürriyetinden Yoksun Kılma Suçu

Kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçunun, kamuoyunda 4. Yargı Paketi olarak bilinen 8/7/2021 tarihli ve 7331 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla birlikte boşanılan eşe karşı işlenmesi ağırlaştırıcı sebep olarak kabul edilmesine rağmen yeni düzenlemeyle birlikte kadına karşı işlenmesi ağırlaştırıcı sebep olarak eklenmemiştir. İktidar tarafından bu düzenlemenin eklenmemesi, iktidarın yasa yapım sürecinde bu değişikliği unutmuş olmasından kaynaklanma ihtimali bir hayli yüksektir. Maalesef özensiz

yasa yapım süreçleri iktidar ile birlikte şaşırmadığımız ve kabullendiğimiz bir durum haline gelmiştir.

b. Cinsel Saldırı Suçu

Teklifle, Türk Ceza Kanunu m.102’de düzenlenen suç hakkında da kadına karşı işlenmesi ağırlaştırıcı sebep olarak kabul edilmemiştir. Bu da kanun teklifinin eksik gördüğümüz yanlarından birisidir. Eklenmeme gerekçesinin ne olduğunu tahmin etmek güçtür ancak diğer suç tiplerine kadına karşı işlenmesinin ağırlaştırıcı sebep olarak eklenip cinsel saldırıya eklenmemesi kanun koyucunun seksist yaklaşımı sonucu olduğu söylenebilir. Bu duruşla iktidarın, cinsel saldırı suçunun doğal mağduru zaten kadındır ve cezalar ona göre dizayn edilmiştir o yüzden ağırlaştırıcı sebep olarak eklenmesine gerek yoktur gibi düşüncelere sahip olduğu anlaşılmaktadır. Oysa ki cinsel saldırı suçu teorik olarak her cinsiyete karşı işlenebilmektedir ancak kanun koyucunun ataerkil tutumunun bir sonucu olarak suç yalnızca kadınların mağdur olabileceği bir suç olarak değerlendirilmektedir.

Sonuç

Mevcut düzenlemeler ilk bakışta olumlu düzenlemeler olarak görülmektedir ancak teklifin barındırdığı eksiklikler, hatalar ve hukukilikten uzaklaşmış olunması dolayısıyla havada kalmış bir düzenleme olarak değerlendirilmesi mümkündür. Temel problem olarak çözülmesi gereken ilk konu “toplumsal cinsiyet” kavramının toplumdaki uzak tutulması ve iktidar tarafından tanınmamasıdır. Yalnızca bu kavram temeline inşa edilen bir değişiklik yapılsa bile bu halinden çok daha düzgün bir kanun değişikliği yürürlüğe girmiş olacaktı.

Notlar

- 1 <https://www5.tbmm.gov.tr//sirasayi/donem27/yil01/ss323.pdf>
- 2 Bilgiler <https://www5.tbmm.gov.tr//sirasayi/donem27/yil01/ss323.pdf> linkinden elde edilmiştir.
- 3 ORHAN Uğur, Cezaları Ağırılaştırmak Caydırıcılığı Artırır mı?, TBB Dergisi 2021-156, s.75-76

CDR

Center for
Democracy Research

Center for Democracy Research (CDR), 2020 yılında bir grup genç avukat, teknolojist ve siyaset bilimci tarafından kurulmuş, kâr amacı gütmeyen bir araştırma merkezidir.

CDR, veriye dayalı araştırma projeleri ve politika odaklı teknolojik araçlar geliştirerek Türkiye parlamentosu ile İstanbul-Ankara İzmir Büyükşehir Belediye Meclislerinin katılımcılığını, hesap verebilirliğini ve şeffaflığını artırmayı amaçlamaktadır.

info@demokra.si
cdr.org.tr

Akkirman Sokak
No:2/1 İçKapıNo:4
Nişantaşı/İstanbul